

Dosarul nr. 2rac-438/19

Prima instanță - (Judecătoria Hîncești, sediul central) M. Macar

Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) A. Minciuna, V. Mihaila, V. Sîrbu

ÎNCHEIERE

20 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Maria Ghervas
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Primăria comunei Lăpușna, raionul Hîncești, reprezentată de avocatul Dumitru Marco,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Banca de Economii” în proces de lichidare împotriva Primăriei comunei Lăpușna, raionul Hîncești cu privire la încasarea datoriei, împotriva deciziei din 23 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 16 februarie 2017, SA „Banca de Economii” în proces de lichidare a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei Lăpușna, prin care a solicitat încasarea datoriei de 26 196,81 de lei.

În motivarea acțiunii, s-a indicat că între SA „Banca de Economii” filiala nr. 3 Hîncești în calitate de prestator și Primăria Lăpușna în calitate de beneficiar, au fost încheiate contractele cu privire la recepționarea plăților nr. 038-RP-P din 5 februarie 2009, prin care beneficiarul s-a obligat pentru serviciile prestate să achite prestatorului un comision în mărime de 0,8% din suma plăților încasate și nr.008-RP din 2 ianuarie 2012, prin care beneficiarul s-a obligat pentru serviciile prestate să achite prestatorului un comision în mărime de 1,0% din suma plăților încasate.

În baza datelor din evidența contabilă în urma retragerii licenței SA „Banca de Economii”, la situația din 16 octombrie 2015, urmare a decontărilor aferente serviciilor prestate, datoria Primăriei Lăpușna față de bancă constituie 26 196,81 de lei.

S-a menționat că organizarea plăților în numerar de la populație, de la percepatori fiscali și funcționari fiscali în folosul bugetului de stat și bugetul unității administrativ-teritoriale pentru serviciile prestate de beneficiar se efectua prin intermediul SA „Banca de Economii”.

Datoria ce se solicită urmează a fi redirecționată către Ministerul Finanțelor într-o stingere a creditului de urgență acordat băncii în baza contractelor încheiate între Ministerul Finanțelor și instituțiile financiare.

Dat fiind că nu au fost executate cu bună credință și diligentă obligațiile contractuale asumate, în adresa primăriei a fost expediate în repetate rânduri somații, care, însă, au fost lăsate fără soluționare.

Prin hotărârea din 17 iulie 2018 a Judecătorei Hîncești, sediul central, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de SA „Banca de Economii” în proces de lichidare împotriva Primăriei Lăpușna.

S-a încasat de la Primăria Lăpușna în beneficiul SA „Banca de Economii” în proces de lichidare datoria în mărime de 26 196,81 de lei.

La 16 august 2018, Primăria Lăpușna, fiind reprezentată de avocatul Dumitru Marco, a declarat apel împotriva hotărârii din 17 iulie 2018 a Judecătorei Hîncești, sediul central, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii, cu emiterea unei decizii noi, prin care acțiunea să fie respinsă.

Prin decizia din 23 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul Primăriei Lăpușna și s-a menținut hotărârea din 17 iulie 2018 a Judecătorei Hîncești, sediul central.

La 2 august 2019, prin intermediul oficiului poștal (f.d. 138), Primăria Lăpușna, fiind reprezentată de avocatul Dumitru Marco, a declarat recurs împotriva deciziei din 23 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea parțială a deciziei instanței de apel, casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei hotărâri noi prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă integral.

În motivarea recursului, reprezentantul recurentului a exprimat dezacordul cu decizia contestată, invocând că este părtinitoare și emisă cu încălcarea drepturilor Primăriei Lăpușna prevăzute la art. 6 CEDO.

A invocat că instanța de apel, a comis încălcări esențiale și a aplicat eronat normele de drept material și normele de drept procesual.

Referitor la termenul de declarare a recursului, recurentul a remarcat că aluat cunoștință cu decizia din 23 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, la 11 iulie 2019.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 30 octombrie 2019, lichidatorul SA „Banca de Economii” în proces de lichidare Grigore Olaru a depus referință la recursul declarat, solicitând să fie declarat inadmisibil sau respins ca neîntemeiat.

Examinând admisibilitatea recursului, Colegiul constată că recursul înaintat de Primăria Lăpușna, reprezentată de avocatul Dumitru Marco, urmează a fi declarat inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Conform prevederilor art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Din materialele dosarului rezultă că la 17 iulie 2018 a fost pronunțată hotărârea Judecătoriei Hîncești, sediul central.

La 16 august 2018, Primăria Lăpușna, fiind reprezentată de avocatul Dumitru Marco, a declarat apel, iar prin încheierea din 5 octombrie 2018 Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel și s-a acordat termen apelantului pentru prezentarea apelului motivat.

Prin încheierea din 31 octombrie 2018 Curții de Apel Chișinău, apelul declarat de Primăria Lăpușna s-a lăsat fără curs și s-a prelungit termenul pentru lichidarea neajunsurilor indicate în încheierea din 5 octombrie 2018 Curții de Apel Chișinău.

La 26 noiembrie 2018, Primăria Lăpușna, fiind reprezentată de avocatul Dumitru Marco, a depus cererea de apel motivată.

Iar, prin decizia din 23 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul Primăriei Lăpușna și s-a menținut hotărârea din 17 iulie 2018 a Judecătoriei Hîncești, sediul central.

Colegiul reține că prin încheierea din 28 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a acceptat spre examinare apelul declarat de Primăria Lăpușna, s-a intentat procedura de apel și s-au convocat părțile în ședința de judecată, pentru data de 19 decembrie 2018.

La ședința de judecată din 19 decembrie 2018, participanții la proces nu s-au prezentat, aceasta fiind amânată pentru 23 ianuarie 2019 (f.d.111).

Potrivit avizului de recepție anexat la materialele dosarului (f.d. 118), reprezentantul Primăriei Lăpușna a recepționat citația privind desfășurarea ședinței de judecată din 23 ianuarie 2019 la data de 3 ianuarie 2019.

Conform procesului-verbal (f.d.119), ședința de judecată din 23 ianuarie 2019 s-a desfășurat în lipsa reprezentantului apelantului.

Totodată, materialul probator atestă cu certitudine că copia deciziei instanței de apel din 23 ianuarie 2019, în termenul prevăzut de art. 389 alin. (4) din Codul de procedură civilă, a fost expediată în adresa participanților la proces, inclusiv și Primăriei Lăpușna, la 5 februarie 2019, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire cu nr. 1322 (f.d. 126).

Mai mult, decizia a fost publicată pe pagina web a Curții de Apel Chișinău la 31 ianuarie 2019.

Colegiul notează că pentru asigurarea unei jurisprudențe constante și pentru o bună administrare a justiției, instanțele de judecată publică, în mod sistematic, actele lor de dispoziție.

De altfel, o atare posibilitate de a aduce la cunoștință hotărârile judecătorești a fost completată prin Legea nr. 17 din 5 aprilie 2018, care este aplicată din 1 iunie 2018. Or, după modificări, art. 389 alin. (4) din Codul de procedură civilă prevede că decizia integrală se întocmește în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului deciziei și se publică pe pagina web a instanței judecătorești.

Totodată, prin prisma prevederilor art. 100 alin. (1), coroborat cu art. 389 alin. (4) ale Codului de procedură civilă, rezultă că comunicarea eficientă a hotărârii judecătorești poate fi efectuată prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act, inclusiv prin publicarea acesteia pe pagina web a instanței judecătorești.

Sub acest aspect, completul de judecată constată că nu există dubii cu privire la veridicitatea informației prezentate mai sus și, anume, că decizia din data de 23 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost publicată pe portalul unic al instanțelor de judecată la data de 5 februarie 2019.

Cu toate acestea însă, demonstrând o neglijență a drepturilor procedurale, Primăria Lăpușna a declarat recursul împotriva deciziei din 23 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău numai la 2 august 2019, în afara termenului legal prevăzut de art. 434 din Codul de procedură civilă, acesta fiind unul de decădere și nesusceptibil restabilirii, ceea ce condiționează declararea recursului ca fiind inadmisibil.

Având în vedere cele menționate supra, Colegiul constată că termenul de două luni de declarare a recursului a început să curgă la data de 5 februarie 2019 recursul fiind depus abia la 2 august 2019, adică peste 6 luni, fără o argumentare plauzibilă a depășirii termenului. Careva probe că recurentul nu a avut acces la textul integral al deciziei nu au fost prezentate în instanța de recurs.

Exigențele cuprinse în art. 434 alin. (2) din Codul de procedură civilă, prevăd că omiterea intervalului sus-menționat chiar și cu o singură zi nu poate constitui o excepție de la regula generală, specificând clar că este un termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Suplimentar la cele expuse, având în vedere dovezile din dosar, instanța de recurs subliniază că instanța de apel a publicat în mod eficient decizia contestată iar lipsa unor acțiuni concrete de a afla derularea dosarului din momentul pronunțării dispozitivului deciziei instanței de apel până la momentul depunerii cererii de recurs demonstrează că recurentul nu a depus suficientă diligență într-un timp rezonabil pentru a afla motivele respingerii apelului său (cauza Karakutsya versus Ucraina, 16 februarie 2017, parag. 60, 61).

În acest context, se va reitera că, indiferent de temeiurile invocate de către părți sau participanții la proces, în cazul în care există dovada comunicării hotărârii/deciziei integrale, recursul declarat după expirarea termenului de două luni se consideră inadmisibil, ca fiind depus cu omiterea termenului prevăzut la art. 434 din Codul de procedură civilă.

Iar, circumstanțele constatate supra denotă că recurentul urma să depună diligența necesară și să se intereseze la ce etapă de examinare se află prezentul litigiu, unde are calitatea de reclamant/apelant.

Respectiv, Colegiul consideră că nerespectarea termenului de declarare a recursului se datorează în exclusivitate din vina de comportamentul recurentului.

În acest context, Colegiul menționează că în conformitate cu art. 56 alin. (3) Codul de procedură civilă, părțile sînt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

În conformitate cu art. 61 alin. (1) Codul de procedură civilă, părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Folosirea cu buna-credință a drepturilor procedurale, prezumă că partea este obligată la interval rezonabil de timp să manifeste diligență și să respecte termenele prevăzute de lege.

Colegiul menționează că, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (cauza Van Harn vs. Germania din 11 septembrie 2007), în speță contestarea la timp a actului judecătoresc.

Astfel, recurentul urma să se intereseze la intervale rezonabile de timp despre derularea procesului în cauză.

Prin urmare, cererea de recurs împotriva deciziei din 23 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău depusă de Primăria Lăpușna la 4 august 2019, nu se încadrează în termenul de 2 luni prevăzut de lege, care este un termen de decădere și nu poate fi restabilit, ceea ce constituie temei, în conformitate cu art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, de a considera recursul inadmisibil.

Colegiul reține că o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul reține și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov vs. Ucraina din 3 aprilie 2008, unde se notează că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Reieșind din considerentele menționate și având în vedere faptul că recursul împotriva deciziei instanței de apel a fost depus în afara termenului legal, Colegiul ajunge la concluzia de a declara recursul înaintat de Primăria comunei Lăpușna, raionul Hîncești, reprezentată de avocatul Dumitru Marco, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 431 alin. (2), art. 433 lit. b) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Primăria comunei Lăpușna, raionul Hîncești, reprezentată de avocatul Dumitru Marco.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Maria Ghervas

Victor Burduh